

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 76/2012-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. februára 2012 predbežne prerokoval sťažnosť E. C., Chorvátska republika, zastúpeného advokátom Mgr. M. J., N., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 19 ods. 2 a čl. 41 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 9 C 9/2009 z 29. júna 2010 a rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7 Co 157/2010 z 2. decembra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť E. C. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. februára 2012 doručená sťažnosť E. C., Chorvátska republika (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom Mgr. M. J., N., v ktorej namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 19 ods. 2 a čl. 41 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 9 C 9/2009 z 29. júna 2010 a rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 7 Co 157/2010 z 2. decembra 2010.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že okresný súd rozsudkom sp. zn. 9 C 9/2009 z 29. júna 2010 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) rozviedol manželstvo JUDr. M. C. (ďalej len „navrhovateľka“) a sťažovateľa uzavreté 11. augusta 2001, maloletého M. C. (ďalej len „maloletý“) zveril do osobnej starostlivosti navrhovateľky, sťažovateľa zaviazal prispievať na výživu maloletého sumou 150 € mesačne a upravil styk sťažovateľa s maloletým. Rozsudok okresného súdu napadol sťažovateľ odvolaním, v ktorom opakovane namietal nedostatok právomoci súdov Slovenskej republiky.

Krajský súd rozsudkom sp. zn. 7 Co 157/2010 z 2. decembra 2010 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) rozsudok okresného súdu potvrdil.

Podľa sťažovateľa v jeho právnej veci bola daná právomoc súdov Chorvátskej republiky, ktorá vyplýva z čl. 26 ods. 2 Zmluvy medzi Československou socialistickou republikou a Socialistickou federatívnou republikou Juhosláviou o úprave právnych vzťahov v občianskych, rodinných a trestných veciach publikovanej v Zbierke zákonov pod č. 207/1964 Zb., podľa ktorého *„pokiaľ jeden z manželov má bydlisko na území jednej zmluvnej strany a druhý na území druhej zmluvnej strany, je príslušný súd zmluvnej strany, na území ktorej má bydlisko manžel, proti ktorému návrh smeruje. V oboch prípadoch možno manželstvo zrušiť rozvodom iba z príčin a za podmienok, ktoré sú súčasne ustanovené právnymi poriadkami oboch zmluvných strán.“*

Vzhľadom na uvedené podľa sťažovateľa nebola daná právomoc okresného súdu ani krajského súdu, a teda nebolo rozhodujúce, či bol sťažovateľ registrovaný na určitej adrese na území Slovenskej republiky. Počas konania sa naopak preukázalo, že účastníci konania nemali v čase podania návrhu na rozvod ich manželstva spoločné bydlisko na území Slovenskej republiky.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že s jeho právnym názorom o nedostatku právomoci súdov Slovenskej republiky v danej veci sa pôvodne stotožnil aj okresný súd, ktorý predmetné konanie z tohto dôvodu zastavil. Na základe rozhodnutia krajského súdu bol okresný súd povinný doplniť dokazovanie o zistenie bydliska sťažovateľa. Aj na základe

doplneného dokazovania okresný súd opätovne dospel k záveru, že právomoc súdov Slovenskej republiky nie je daná a konanie uznesením zastavil. Uznesením krajského súdu z 29. septembra 2009 bolo predmetné uznesenie prvostupňového súdu opätovne zrušené. Krajský súd dospel k záveru, že v čase podania návrhu na rozvod mali účastníci konania spoločné bydlisko na území Slovenskej republiky, čo odôvodnil tým, že sťažovateľ má na území Slovenskej republiky založený účet vo Všeobecnej úverovej banke, a. s., a súčasne tu má v legálnej držbe zbrane. Uvedený záver krajského súdu považuje sťažovateľ za nesprávny a „povrchný“.

Podľa sťažovateľa sama navrhovateľka v návrhu na rozvod manželstva uviedla, že spoločnú domácnosť so sťažovateľom viedli do jeho odchodu do Chorvátska 27. decembra 2008. Uvedená skutočnosť bola skonštatovaná aj okresným súdom v iných konaniach vedených medzi rovnakými účastníkmi, a to v rozsudku okresného súdu sp. zn. 12 C 119/2009 zo 14. októbra 2009 a v rozsudku okresného súdu sp. zn. 24 P 513/2009 z 13. októbra 2009.

Všeobecné súdy konajúce vo veci sťažovateľa pochybili, pokiaľ v jeho právnej veci konanie nezastavili pre nesplnenie podmienky konania, teda nedostatku právomoci súdov Slovenskej republiky, ktorá je v zmysle § 104 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku neodstrániteľnou podmienkou konania.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ namietal, že jeho rozvod *„bol prejednaný a manželstvo rozvedené v rozpore s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súdy Slovenskej republiky prejednali vec, ku ktorej nemali právomoc, v dôsledku čoho došlo k podstatným zásahom do základných práv a slobôd sťažovateľa. Okrem iného bol v dôsledku rozvodového rozhodnutia protiprávne a proti svojej vôli zbavený trvalého pobytu cudzinca na území Slovenskej republiky. V dôsledku rozvodu je mu bránené užívať spoločný byt, je mu sťažovaná realizácia styku s maloletým synom a pod.“*

Sťažovateľ v sťažnosti preto navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo E. C..., Chorvátsko, štátny občan Chorvátskej republiky na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa Čl. 19 ods. 2 Ústavy bolo porušené.

2. Základné právo E. C..., Chorvátsko, štátny občan Chorvátskej republiky na zákonnú ochranu manželstva, rodičovstva a rodiny podľa Čl. 41 Ústavy bolo porušené.

3. Rozsudok sp. zn. 9C/9/2009-298, ktorým súd rozviedol manželstvo navrhovateľky JUDr. M. C., rod. L... a odporcu E. C..., uzavreté dňa 11. 8. 2001 zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu B..., zveril maloletého M. C... do osobnej starostlivosti navrhovateľky, ktorá bude maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok, zaviazal odporcu prispievať na výživu maloletého M. sumou 150,- € mesačne, počnúc právoplatnosťou rozsudku o rozvode manželstva, a zároveň upravil styk odporcu s maloletým M..., resp. Uznesenie Krajského súdu v Nitre, ktorý potvrdil tento rozsudok sa zrušuje s tým, že sa Okresnému súdu v Nitre prikazuje obnoviť stav pred porušením.

4. E. C... trvale bytom... Chorvátsko, sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 10.000,- EUR (slovom desať tisíc euro), ktoré sú Okresný súd v Nitre spoločne s Krajským súdom v Nitre spoločne povinní vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.

5. Okresný súd v Nitre spoločne s Krajským súdom v Nitre sú povinní uhradiť sťažovateľovi trovy konania, a to na účet advokáta, Mgr. M. J., so sídlom v N..., a to do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

V rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľa na doplnenie kópií právoplatných rozhodnutí, ktorých zrušenia sa sťažovateľ v sťažnosti domáha. Doplnenie sťažnosti bolo ústavnému súdu doručené 14. februára 2012.

II.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších

predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z obsahu sťažnosti sťažovateľa možno ustáliť, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a bližšie nešpecifikovaného základného práva podľa čl. 41 ústavy rozsudkom okresného súdu, ako aj rozsudkom krajského súdu.

II.A K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom okresného súdu

V súvislosti s námietkou sťažovateľa smerujúcou proti rozsudku okresného súdu ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v rámci ktorej opakovane vyslovil, že princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorý je kompetenčne predsunutý pred uplatnenie právomoci ústavného súdu (podobne II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04, IV. ÚS 380/04).

V konaní vedenom na okresnom súde mal sťažovateľ možnosť dovolávať sa ochrany svojich práv a slobôd podľa § 201 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku v rámci odvolacieho konania na krajskom súde. Vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať rozsudok okresného súdu z uvedeného dôvodu, pretože jeho postup a rozhodnutie preskúmal krajský

súd, ktorý rozhodol o odvolaní sťažovateľa proti tomuto rozsudku. Z tohto dôvodu ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

II.B K namietanému porušeniu práv rozsudkom krajského súdu

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde možno sťažnosť podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu (do základných práv alebo slobôd sťažovateľa). Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03). Podanie sťažnosti po uplynutí uvedenej lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako oneskorene podanej (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, III. ÚS 108/02, IV. ÚS 158/04, I. ÚS 109/06).

Jednou zo zákonných podmienok na jej prijatie na ďalšie konanie je jej podanie v zákonom ustanovenej lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu do základných práv alebo slobôd sťažovateľa, pričom zmeškanie tejto lehoty nemožno odpustiť.

Lehota dvoch mesiacov na podanie sťažnosti ústavnému súdu podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde by mala podľa názoru ústavného súdu vyjadrovať dobu, ktorá je postačujúca na uplatnenie účinnej ústavnej ochrany sťažovateľom a zároveň rešpektuje aj princíp právnej istoty (III. ÚS 186/02).

V čase, keď sa sťažovateľ domáhal ochrany svojich základných práv a slobôd na ústavnom súde podľa čl. 127 ústavy, už uplynula lehota ustanovená pre tento typ konania pred ústavným súdom.

Predmetná sťažnosť z 24. novembra 2011 bola na poštovú prepravu podaná 30. januára 2012 a ústavnému súdu doručená 1. februára 2012.

Rozsudok krajského súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok okresného súdu, nadobudol právoplatnosť 20. decembra 2010.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ podal sťažnosť ústavnému súdu zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, a tým je daný dôvod na odmietnutie sťažnosti pre oneskorenosť.

Ústavný súd preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto časti ako oneskorene podanú.

Nad rámec odôvodnenia ústavný súd uvádza, že v tomto prípade vychádzal z celého obsahu sťažnosti a ustálil predmet konania tak, ako je uvedený v záhlaví tohto rozhodnutia s tým, že sťažovateľa, ktorý je kvalifikovane právne zastúpený advokátom, nevyzýval na odstránenie nedostatkov jeho neperfektného podania, pretože vzhľadom na existenciu iného dôvodu odmietnutia ani doplnenie sťažnosti v uvedenom smere by nemohlo privodiť sťažovateľovi priaznivejšie rozhodnutie v danej veci.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. februára 2012